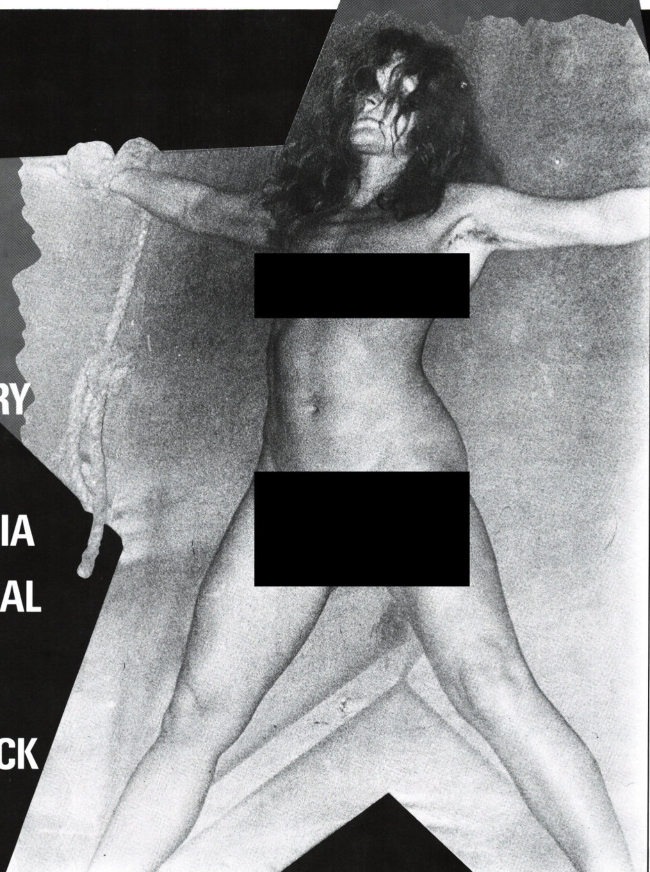
ALTEROCK

39 Ft

ALTERNATÍV ROCKMAGAZIN

2. SZÁM, 1989. DECEMBER

SPIONS
▪
HENRY ROLLINS
▪
NEW MODEL ARMY
▪
RED LORRY
▪
a;GRUMH
▪
BORGHESIA
▪
INDUSTRIAL MUSIC
▪
SZIÁMI ULTRAROCK
▪
AKTUS

INDIE NEWS

Az NSZK-ban autóbaleset következtében életét vesztette PÁLMAI JÁNOS, a KONTROLL első basszusgitárosa.

Koncerlemezt készítenek a VÁGTÁZÓ HALOTTKÉMEK. A jövő év elején megjelenő album anyagát októberi, mannheimi előadásán rögzítette a csapat.

A mamutlemeztársaságok vezetőinek nyilatkozatai alapján biztosra vehető, hogy az 1990-es év folyamán leállnak a hagyományos kislemezek gyártásával és a kelendőbb kazetta-single, ill. a CD-single-re térnek át.

David Bowie azt tervezi, hogy jövőre valamennyi, eddig kiadott lemezét megjelenteti CD-n. Már meg is kezdődtek a tárgyalások jelenlegi kiadója - az EMI - és korábbi patrónusa, az RCA között. Bowie egyébként azt nyilatkozta, hogy érdemes lesz a CD-ket megvenni, mert azokon újrakevert dalok és eddig meg nem jelentetett számok is lesznek.

Biafra lemeztársasága, a friscói Alternative Tentacles a közelmúltban még egy csemegével szolgált a rajongóknak. Piacra dobta a hazánkban kétszer is járt NOMEANSNO vadonatúj korongját, amely majd' féltucat négy perces szerzeményt tartalmaz. A "Be Strong, Be Wrong" LP, kazetta ill. CD-verziójára két plusznóta is felkerült.

A new wave korszak egyik aprótermetű titánja, a Bronski Beat egykori énekese, Jimmy Sommerville szólókarrierbe kezdett. Első kislemezét például francia nyelvű változatban készítette el. Sommerville saját, önálló nagylemeze november végén jelent meg Read My Lips, azaz Olvass az ajkamról címmel.

Rablóból lesz a legjobb pandúr. Legalábbis erre enged következtetni Jello Biafra, az amerikai hatóságok által éveken át üldözött DEAD KENNEDYS punkcsoport exfőnökének ténykedése, aki a Tapeheads című filmben FBI-ügynököt alakít... A jó öreg Jello egyébként nemrégiben kiadta egy dupla albumon a nagy port felvert "Frankenchrist"-per teljes hanganyagát, "Az ártalmas anyagok főpapja" címmel...

A függetlenek nem adják fel, bár a SONIC YOUTH gyilkos akciójával nem lopja be magát a rajongók szívébe. Legutóbbi kislemezüket, az IGGY POP-pal közösen készített (!) "I Wanna Be Your Dog" című korongot mindössze 500 példányban terjesztik szerény 20 dolláros áron. Ennyibe egy dupla nagylemez kerül...

A 424 december 18-ra összehívja a

PUNKOK I. KONGRESSZUSÁT.

Lyuk 17.00 (Ennyi az, amit az összes eldöntendőnk eldöntéséből a 424 magára vállal.)

A helységszerzésen túl a többi az érintettek dolga. Ezért ettől kezdve várjuk mindazok jelentkezését - külön-külön, vagy csoportokban - akik a szervezésben, a buli kitalálásában és lebonyolításában részt akarnak venni. (tel: 120-24-66, Levélcím: 1145 Budapest, Amerikai út 96.)

A különleges muzsikát játszó Loop most nem zenéjével, hanem tiltakozó nyilatkozatával hívta fel magára a figyelmet. A legnagyobb zenei lapokhoz eljuttatott lecnijükön az ellen tiltakoznak, hogy kiadójuk a Chapter 22 megkérdezésük és beleegyezésük nélkül dobta piacra az Eternal című válogatás albumot. A lemezkiadó viszont azzal érvelt, hogy így akart titokban újabb rajongókat szerezni a Loop-nak.

Az Alarm mindig is arról volt híres, hogy elsőként juttatott a sikerlistákra walesi nyelven énekelt dalt. Az együttes nemrégiben megjelent Change című albumáról most az A New South Wales című számukat adják elő angol és walesi nyelven, hogy bevételéből támogassák a walesi nyelv oktatását.

Egy hónapja jelentette meg legújabb könyvét Henry Rollins, A Black Flag egykori énekese Body Bag néven dobta piacra azt a válogatásgyűjteményt, amely a három legjobb könyvének kivonatát tartalmazza. Ezek az End To End, a Pollo Flesh és a 2.13.61. Rollins egyébként az év vége felé Európában tart dedikáló körútat.

Lehet, hogy az önfeldolgozás idejét éljük, mert Elvis Costello olyan dupla kompilációs lemezt dobott piacra, amely gyakorlatilag munkásságának legjobb darabjait tartalmazza. A dalok az 1977-es My Aim Is True című első albumától kezdve vezetnek végig bennünket az 1986-ban kiadott Blood And Chocholate-ig.

A PeCsa máris készül a tavaszi Hungaro Carrot fesztiválra. Az előzetes elképzelések szerint a meghívottak között lenne a Cassandra Complex, a Blue Aeroplanes, a holland Claw Boys Claw, a nyugatnémet Throw That Beat In Trashcan, a szovjet Rööwer OObik, az osztrák M.Walking On the Water, a jugoszláv Demolition Band, a keletnémet Die Anderen és Moe Tucker (ex-Velvet Underground), aki kultikus koncertet adna. A magyar résztvevők közül az AKTUS és az F.O.System fellépése biztos egyenlőre a március 21-22-23-ára tervezett Hungaro Carrot '90-en.

Rövid interjúban számolt be a brit Mighty Lemon Drops amerikai sikereiről. Most, hogy napvilágot látott az együttes harmadik nagylemeze - Laughter címen, - a csapat a Love And Rockets-cal végigjárta az USA-t. Mint mesélték: legnagyobb megdöbbenésükre első helyre jutottak több egyetemi sikerlistán, ahol a második helyen Morrissey, a harmadikon pedig a Talking Heads tanyázott. Attól aztán végképp hanyatt dőltek, hogy az amerikai egyetemistáknál jelenleg a Love And Rockets és a Mighty Lemon Drops mellett éppen az izlandi Sugarcubes a legkelendőbb.

NEW MODEL ARMY

"I love the world" - énekli Cromwell egykori katonáitól kölcsönzött nevén a New Model Army. De vajon a világ szereti-e őket?
Nehéz elképzelni, de ebben a dermesztő téli klímában Slade The Leveller és társai forró hangulatú koncertturnén forgatják hangszereiket Franciaországban. Clermont Ferrandban vagyunk, amely a menetrend szerint félúton fekszik Párizs és Lyon között. A Michelin cég úgy tűnik, nem fizetett eleget a felhőknek, mert egész nap szakadt az eső, így - a buli színhelye méginkább börtönhöz hasonlít.
Ma a koncert is gyenge eresztés volt, a clermonti gyerekek nem indultak be, ami persze az előbandának is köszönhető, annak a helybéli együttesnek, amely annyira ígéretes, amennyire egy olyan zenekar lehet, ami a Mony Monyval indít. Óvatos vagyok, mert a NMA-ról nem láttam még mást, csak gúnyolódó fotókat, nem hallottam mást a lemezeiken, mint fogcsikorgást.
- A Thunder And Consolation című legutóbbi albumotok sikere sok mindent megváltoztatott az együttes életében...
- Nézd, egy lemez lehetőséget ad, hogy sikeres légy, de csak akkor, ha betartod a kiadó játékszabályait. Ezzel a turnéval meg egyszrűen szerencsénk volt, mert arra gondoltunk, se tv, se rádió, se sajtó, se reklám - nem kéne megcsinálni ezeket a bulikat, mert hatalmas bukás lesz. Két héttel előtte eladtak minden jegyet! Persze nem csak a kiadó esetében kell feltételekhez igazodni. Nagyon sok kompromisszum létezik: egy szaros lemez felvétele is kompromisszum. Olyan, mintha egy géprombolό, gépeket használna a géprombolás terjesztéséhez.
- Technika ellenesek vagytok?
- Dehogy. Mi is sokat használtunk ilyesmit a lemezen. Nem élhetsz egy angol városban úgy, hogy visszautasítod a technikát. Ez nem azt jelenti, hogy ő használjon téged és uralja az életedet.
- Tré volt a buli, ti mégis mindent bedobtatok...
- Nem tudom rászánni magam, hogy szemetet énekeljek. Ha nem úgy állok oda, hogy minden szenvedélyemet beleadom, - mi értelme van? Azt mondják vadak vagyunk. No és! Az embereknek meg van az a furcsa elképzelésük a 60-as évekből, hogy a természet csodálatos és nyugalmas. Szerintem a természet tökéletes vadság. Az emberek azt hiszik, hogy az emberiség vége, a világ végét is jelenti majd. Ez abszolút nem igaz. A világ lazán túl fog élni minket.
- "Ne tegyetek fel több idióta kérdést" énekltek Stupid Questions című dalotokban. Baj, ha egy újságíró a nyers zenei stílusotokról kérdez?
- Mi tartalom vagyunk, nem stílus. Ha végignézed, a legtöbb fotónkon savanyú seggfejeknek látszunk. Ilyenek vagyunk, ha fotóznak bennünket. Nem örülünk meg a külsőségekért. Ezt a szakadt bőrkabátot fogom viselni holnap is, és mindenki azt fogja mondani: "Ó, láttam már őt ebben." Kit érdekel? Az én kabátom. Jól érzem magam benne.

(A Melody Maker nyomán)

RED LORRY YELLOW LORRY

Több mint egy év után, október legvégén jelentette meg új albumát - Blow - címmel a R.L.Y.L. Ennek kapcsán kérdezte őket a lemezről a Super Channel Transmission című műsorában az ügyeletes okostóbiás. A négyes két tagja - Wolfie és Chris - így válaszolt a kérdésekre.

Super: Miért tartanak a zenétektől és tőletek az emberek?
Chris: Leginkább popdalokat gyártunk, csak a közönség az előadásmódunktól retten meg egy kicsit. Most azonban, az új lemezen azon igyekeztünk, hogy a lehető legtöbb melódiát hozzuk ki magunkból.
Wolfie: Való igaz, hogy a múltban kissé élesen láttuk a dolgokat, ma már rájöttünk, hogy mindez marhaság: nem szabad görcsösen ragaszkodnunk a saját nézőpontunkhoz. A lemezre jellemző új megközelítések minden bizonnyal nem aratnak majd osztatlan sikert a régi rajongók között. Ezért egy ilyen zenei váltás, mint a mostani, mindig is kétélű fegyver: Tömegével hozhatja az új követőket, de elriaszthatja a régiek nagy részét.
Chris: Tényleg váltani, változtatni akartunk egyszóval tovább lépni. Ha a mostani lemezen is a régi stílusban szólaltak volna meg a dalok, joggal kérdezhették volna: mi ebben az új? Ragaszkodás a régihez? Tudom, hogy az újabb szerzemények hallatán követőink "kemény magja" elhúzza a száját és azt mondja: "Hú, de gané zenét csináltatok!" A másik dolog, amit szintén tisztán kell látni az az, hogy egy kissé már untunk sztárnak lenni külföldön, de ismeretlenül mozogni a brit színtéren, ott ahol élünk. A korábbi kemény Lorry-vonalért tisztelnek bennünket a német nyelvterületen és az Államokban, míg ugyanezért kivetett a brit zenei világ.
Super: Szerintetek miért volt nagyobb sikeretek külföldön, mint Angliában?
Wolfie: Állítom, hogy a mai napig úgy tekintenek Angliára, mint a zene elsőszámú metropoliszára. Nagyon sok beidegződés, előítélet van itt Londonban a zenével kapcsolatban. Ha nem éred el a vélt mércét, akkor bizony megbuktál. A muzsikát halálosan komolyan veszi a Lorry, de ezenkívül a társaság igen laza fickók gyülekezete. És itt szeretném cáfolni azt a tévhitet, ami a felszínes zsurnalizmusnak köszönhető, mert ők aggatták ránk a címkét, hogy gothic a stílusunk. Ez pedig nem igaz, a Lorry nem gothic zenekar! Az új albummal ezt a képet is szeretnénk módosítani, hogy végre a gothic jelzőtől mentesen, a brit közönség is elfogadjon bennünket!

SZIÁMI

- Talán nem túlzás azt állítani, hogy a köztudatban az URH zenekarral indult a magyarországi újhullám, viszont keveset tudni a zenekart megelőző - és többek között inspiráló - Molnár Gergely tevékenységéről és az általa létrehozott, rövid életű Spions zenekarról. Tehát kezdjük a kezdeteknél, beszéljünk először a kapcsolatotokról, barátságotokról.
- Nem tudok neked pontos évszámot mondani, de olyan '77 körül, a punkhullámnak egy elég gyors követése volt a Spions. Az egész dolognak a magja Halász Péterék színtársulata és a köréjük csoportosult közeg volt, amiben megtalálhatjuk a Gergelyt, a Najmányi Lászlót is. Ők szintén színházat - is - csináltak, megalakították a Donnauer Video Family Ohne Video And Friends nevű akció színházat és ebből nőtt ki a Spions zenekar, ami a Gergelynek az egotipje volt, aki ... hát itt rettegett és dolgozott és generálta magában ezt a rettegést. Egészen direkt tükörközérzetet kreált a punkhoz képest és ennek a tükörközérzetnek megjelenése a Spions.
- Emellett valami mással is foglalkozott?
- A Gergely egyszemélyes, országos alternatív kultúra volt - az alternatívot abban az értelemben használom, hogy létezett egy degenerált összkultúra és ehhez képest ő, aki fizikailag és testileg élte át a kultúrát, illetve annak hiányát, ehhez képest egy nagyon sokrétű alternatíva volt, - egy élő információs kincsesbánya. Egyedül írt egy havonta megjelenő újságot, forgatókönyveket, verseket, csinálta a színházat... És hát belevágott a Spionsba, ami végül a veszte lett. Telibe találta azt a tényt, hogy a popkultúra valahol kereszteződött a magas kultúrával, tehát úgy a hetvenes évek közepén jött elő az a jelenség, hogy elkeveredtek a popban olyan személyiségek, akik korábban a magas kultúrában vettek volna részt. Erre nemigen tudnék tipikusabb példát David Bowie-nál, de mondjuk Eno, Brian Ferry ugyanilyen volt.
- És itthon?
- Azt mondom, hogy ennek a Gergely az archetípusa; érdekes módon, hangsúlyosabb az, hogy ő elkezdett létezni és erőszakoskodni a hetvenes évek vége felé egy közegben, mint az a tény, hogy ekkor már a VHK, a Bizottság úgy-ahogy létezett. A Spions azért volt feltűnőbb, mert egy látványos, durva exhibicionista kísérlet volt. Ő volt az, aki azt mondta, hogy én a Szellem vagyok, és itt mindenki szarik a Szellemre, tehát kénytelen vagyok pikáns harisnyatartóban megjelenni, azaz

" Magyarországon soha nem voltak hagyományai az újhullámnak, de nincs igazi rockhagyományunk sem. Talán formálisan van, de nem tartalmát tekintve. Az embereknek nagyon torz a szemléletük. Ezért próbálkozunk, hogy a verseinkkel és a zenénk révén, no meg az életmódunkkal megmutassuk, mit is jelent a rock and roll életforma. " (Sebők J.: Magyarock - Müller Péter Iván nyilatkozata)

popzenét csinálni. Gergely költő volt, és költőnek lenni egy eléggé inadekvát és hülye állapot mostanában, amikor olyan médiumok vannak, amik agresszívek, kikerülhetetlenek, hihetetlenül hatékonyak és alapvetően negatívak.
- Mint a video?
- A tévé az archetípusa ennek. A tévé az negatív médium. Az információnak egy olyan szent csatornája, amit az Isten arra is ítélt, hogy eldugulion és felrobbanjon és ezt másodpercenként meg is teszi, minden pillanatában az adásnak.
Verset nemigen lehet forgalmazni és hát nyilván dőreség, hogy az ember törődik a befogadóval és reakciókat vár. A dolog egyszerűen úgy működik, hogy valahogy gerjeszti az alkotási folyamatot, azért, hogy az ember tudja, annak, amit csinál, van közönsége. És mivel az információs érték nem a televízióban van, hanem még mindig valahol a költészetben, a költészet irigy lesz a televízióra és feltalálja magának a pop zenét. És ebben az a pompás, hogy előbb lett popzene, mint hogy a költők beszálltak volna a popzenébe. Tehát az intellektus nagyon későn foglalta el a pop egy jelentős territóriumát.
- Mondhatjuk, hogy a Spions és Gergely tevékenysége volt az alapja és gyújtópontja az utána következő punk és újhullámos korszaknak?
- Feltétlenül. Nekem Gergely volt az első informátorom a rockról, én előtte mással foglalkoztam. Viszont van egy olyan különbség az ő és a mi tevékenységünk között, hogy a Spions egy fikció volt. Amikor utoljára találkoztunk, már létezett az URH és megmutattam neki kazettán az anyagot. Meghallgatta és nagyon-nagy szeretettel és irígységgel azt mondta, hogy "hát ti megcsináltátok". Na most azt nem tudhatta, hogy mi is csak egy picit csináltuk meg, tehát az URH is egy fikció volt végeredményben.
- Ennek köszönhető az URH rövid, de intenzív pályafutása?
- Az URH azért szűnt meg, mert elegünk lett abból az úgynevezett sikerből, ami övezte a dolgot. Úgy kezdtük el, hogy egy játék volt és egy elég betorzult játék, mert adva volt néhány zenész, és ők tudták, hogy rockzenészek akarnak lenni. Valahogy úgy alakult, hogy a szövegírás mellett én is elkezdtem énekelni, de ez nem változtat azon a

tényen, hogy én nem vagyok rockénekes, nem vagyok popzenész. Tehát az URH nem volt egy ideális kép. A reális az az Európa Kiadó, tehát egyszerűen meg kellett történnie a szétválásnak ahhoz, hogy a Jenő, aki szerintem egy egészen sajátságos tehetségű és erre a dologra rátermett ember, megcsinálhassa a saját elképzeléseit.
- De neked, mint médium ott volt a film is, nem?
- Ez egy botrányos tévedés. Egyszer a Polip szerkesztőségében volt egy zenész "kerekasztal-beszélgetés", ahol az csengett ki az egészből, hogy ők szeretnének szabad rockerek lenni, dehát ezt nem szabad és ez milyen rossz. És véletlenül az jött a számra, hogy ez nem stimmel, mi az, hogy nem szabad? Hát talán nem kellene megvárni, míg valami cenzor, vagy főnök azt mondja, hogy most szabad rock and roll-t játszani. Ettől rossz, amit csinálnak. Erre Bródy János szegény, azt találta ki kínjában, hogy nekem könnyebb, mert filmet is csinálhatok. Ebből számomra az következik csak, hogy sokkal több kockáztatni valóm van, mert sokkal többet fektettem be. Mivel én elsajátítottam néhány presztízsszakmát, azzal, hogy rock and roll-t játszom, kockáztatom ezt a presztízst.
- Ha lehet egyáltalán ilyet kérdezni, mit jelent számodra a rock and roll?
- Világvége van és a rock and roll egy elég intenzív palackposta. Ezt fel lehet adni filmben is, elmondhatja egy tanár is az iskolában, csak akkor kidobják. A rock and roll mindig is arról szólt, hogy világvége van és mindig annak volt világvége, aki beszélt róla. Az a világ, amelyik az üzletemberek világa, az már nem a világ, hanem a világ vége.
- A Sziámiba sikerül átmenteni ezt a palackot?
- Ha jól értem, te arrafelé kaparsz, hogy itt volt ez a hihetetlenül intenzív URH trip és hogy lehet-e utána még egy ilyet csinálni. A bulik szintjén és a számok szintjén a Sziámi ennek a hatványa. Azok a koncertek, amik Pécsett vagy Szombathelyen voltak, vagy az utolsó buli a Lyukban, azt nem közelítette meg egy URH koncert sem. '80-ban azzal indított az URH, hogy eltörölje a hetvenes éveket. '85-ben azzal indított a

Sziámi, hogy a világvégének vége van, most megmondhatom, ez egy tévedés volt, a világvégének nincs vége.
- De érezzük jól magunkat?
- Te összesen annyit tehetsz, hogy felfüggeszted azt a tudásodat, hogy zuhansz egy szakadékban és ezen belül megpróbálsz elegánsan koccintani, szép hangokra gondolni, reagálni a libidódra, szóval úgy teszel, mintha nem is egy szakadékban zuhannál. Attól, hogy pártok jönnek, pártok mennek... szóval nekem a reformnak körülbelül annyi a személyes értéke, mintha azt mondaná valaki, hogy zuhanás közben kapok egy szép piros kabátot. Tehát, ha földet érek az nem lesz olyan feltűnő, mert eleve piros rajtam a kabát. Az alapképlet nem változott. Annyi történt, és aki mást mond az butuska, hogy roncsok próbálják ellátni egymást pozitív illúziókkal.
- A Sziámi megalakulása óta eltűnik, felbukkan, ismét eltűnik, és ismét felbukkan. Mennyiben más a közérzeted ma, mint volt négy-öt éve?
- Kezdjük azon, hogy a Sziámi egy személy - én vagyok. Ha valamihez hasonlítani tudom a közérzetemet, akkor az az állapot amikor az ember tudja, hogy szétoperálták a sziámi ikerpárjától. Tehát egyáltalán ez a tevékenység, a Sziámi, ebből fakad. Egy aranykor-metaforából fakad, amikor, tegyük fel, az egész emberiség egy ilyen sziámi ikerhalmaz volt. Ez a fajta kommunikáció veszett el és ez adja egyáltalán mindenfajta költészetnek a lényegét.
- És az egyik felünk ott maradt, az aranykorban?
- Nyilván, már a születéssel ott maradt. Nagyon megalázó az, hogy az embernek meg kell születnie, hogy ezt nem ő dönti el. Tehát én feltételezek egy olyan ikerfelet, amelyik nem született meg. Na most ez az egész rockandrollosdi egy tudósítás onnan. Tehát van bennem, vagy velem egy olyan ikerpárom, aki úgy döntött, hogy nem születik meg. De ez nem jelenti azt, hogy nem kommunikálunk. Ő jobban látja, hogy mi ez az egész pusztulás, amiben élünk, mint én, mert ő nem pusztul. És ez most nem arról szól, hogy jól érzem-e magam vagy sem, hiszen annyira kicsi lecke az embernek jól éreznie magát. Csak valahogy nem úgy van elosztva a tér meg az idő, hogy az ember jól érezhesse magát úgy, hogy ez ne a meg nem születettnek a rovására történjen. Én jobban drukkolok neki, mint magamnak.
- Ez a tudósítás lemezen is megjelenik?
- Hmm... Fogalmam sincs. Nem tudom, hogy lesz-e lemez, bár felvettünk vagy három éve egy nagylemeznyi anyagot...
- ...Ahogy tudom, nem is egyet.
- Igen, volt már egy Kontroll is, ezek így csellengenek. Néhány hónappal ezelőtt, amikor beindult újra a Sziámi, akkor a Wilpert, aki ennek az anyagnak a szerkesztője volt, azt mondta, nagyon jó ez a start, februárban, vagy márciusban kijön a lemez, de a szerkesztőség jövő évi tervéről még nem döntöttek. Annyit javult a helyzet, hogyha az MHV nem adja ki, akkor a saját döntésemtől függ, hogy kiadom, vagy sem.
- Ki lehet őket iktatni?
- Én nem szívesen iktatnám ki őket, hiszen ez a dolguk, tehát dolgozzanak. Itt van egy zenekar, amit behívtak a stúdióba, amelyik ingyen felvette az anyagot, adják ki. A dologhoz az is hozzátartozik, hogy abszolút nem érdekel, lesz-e lemez, vagy sem, ez eddig sem érdekelt.
- Ebben "mindössze" az a tragikus, hogy a magyar popzene történetében példátlanul totális és "véres" irtóhadjáratnak köszönhetően az elmúlt tíz év egy sor jelentős zenekara és alkotása vérzett el a kultúrpolitika és a bürokrácia karmai között, egyszerűen köddé vált.
Ez egy teljesen tiszta képlet: miközben itt látszólag változások vannak, közben ugyanaz a monolitikus, ostoba kultúrpolitika van, ami eddig volt. Magyarországon a lemez paradox módon még mindig egy fontos médium és még mindig szar jut szóhoz. Nyilván valami ilyesmi történik, csak már nem merik mondani ... tehát érzem azt, hogy már nincs meg köztünk a kommunikáció, mert megtörtént, hogy a Wilpert Imre elsírta magát, hogy az Ismeretlen katona a legjobb szám, amit ő húsz éve hallott, csak ki kéne húzni belőle azt, hogy "a halál az állam szolgálatában áll". Szóval erre mondom azt, hogy világvége van. A világban nem a jó van hatalmon, a világban a gonosz van hatalmon, aminek a megnyilatkozási formája az ostobaság. Te csinálhatsz akármilyen jó dolgot - akinél a pénz és a hatalom, az le fogja szarni, mégpedig azért, mert minél kisebb kockázattal akar dolgozni. Bál van, ahol egy csomó pestises ember mulat és te csak akkor jutsz el az asztalig, ha hajlandó vagy magadat megfertőzni. Különben magvakon kell élned, ami persze nagyszerű dolog. Normális országokban ez a dolog úgy működik, hogy a leprásoknak legalább bűntudatuk van, a kaja egy részéhez nem nyúlnak hozzá. Ilyen módon más országokban kultúra van.
- "Boldogok a lelki szegények"?
- Én akkor tudom, hogy jót csinálok, ha nekem ezt megüzeni valaki vagy valami, és én azt leírom, megpróbálom elénekelni. Ezek a fejek pedig onnan tudják, hogy jót csinálnak, ha megsimogatja a főnökük a fejüket és nem kerülnek konfrontációba senkivel.
- Pedig látszólag...
- Látszólag hatékonyan működik a tévé, a lemezgyár, az újságok, én meg azt mondom, hogy leszarom. Én sorshívő vagyok és azt mondom, hogyha van akkora erő a világban, hogy hozzám valahonnan eljusson az üzenet, akkor az tőlem is el fog jutni azokhoz, akikhez el kell, hogy jusson. (...)
Az élethez való konkrét viszonyomat csak nagyon-nagy változatosságban tudom elképzelni. Valószínűleg úgy fogok meghalni, hogy nem fogom eldönteni pontosan, hogy éppen mit csinálok, milyen koordináták között lehet engem körülrajzolni. Azért nem, mert egy elég furcsa, eredendő bűntudattal jöttem a világra és ha így körülrajzolódom, akkor úgy érzem, hogy ez nem helyes. Nem szívesen hasonlítok egy filmrendezőre vagy egy rockénekesre. Látom a fejeket, némelyiket nagyon szeretem, de van egy alapvető dilemmám: ezek a presztízsrajzok nem oldanak meg.
- Sem fel?
- Hogy nem oldanak fel? Engem nem oldoz fel a bűntudatom alól az, hogy sikerem van. Azt gondolom, hogy senkinek nem adatott meg a képesség, hogy leegyszerűsítse az életét, de amikor már bonyolult, akkor rájön, hogy ő bonyolította össze. Ebben az egészben csak az a furcsa, hogy most pont úgy érzem, mintha valami olyanról beszélnék, ami különleges, holott tudom, hogy ez mindenkiben benne van. A pszichológia azért hülye tudomány, mert a lélekről mindenki mindent tud. Amiről én beszélek, azt mindenki tudja és minél ártatlanabb az illető, annál pontosabban tudja. Én egy ártatlan bűnöző vagyok - bűnöző annyiban, hogy megszülettem - és ez az, ami egyáltalán feljogosít arra, hogy beszéljek.

Harkai Péter

U.i.: A HAJDANI URH ZENEKAR TAGJAI EGY KÖZÖS LEMEZ ELKÉSZÍTÉSÉT FONTOLGATJÁK.

" önműködő rock and roll " ?

Manapság kevés hazai underground koncertet tudok végignézni. Szinte mindig elkalandozik a figyelmem, a világot jelentő deszkákról a front egész máshova helyeződött át.
1989. Eltelt egy évtized. Már itt, Magyarországon is kimondhatjuk, hogy rendelkezünk rock and roll hagyományokkal. Struktúrálisan (sajnos) még nem, de legalább koncepcionálisan, tartalmát tekintve.
Véleményem szerint egy rock and roll produktum hiteléért, eredetiségéért - legyen az koncert, hanglemez, vagy film - a személyiség - jelenlét - zene hármas alappillérének szilárdsága a felelős. Nem véletlen, hogy a második generációs underground rockzenekarok produkciói a legszerencsésebb esetben is csak talpalávalóul szolgálhatnak a hétvégi punkok, a divat-darkok ugrálós-izzadós péntek-, szombat éjszakai játékaihoz. A hőskorban, a nyolcvanas évek elején a gombamódra szaporodó együtteseknek a jelenlétet idéző szövegekkel nem volt nehéz feladatuk; az akkori mindennapjainkat meghatározó, összefüggő hazugságrendszeren átlátni, azt megénekelni biztos receptet jelentett a sikerhez egy marginális rétegen belül. A megváltozott bel- és külpolitikai helyzet azonban erőteljesen megnehezítette az "önműködő rock and roll" betanított munkásainak dolgát. Ez a változás kihívás, ugyanakkor mérce is a zenekaroknak, feladat, melyet nem old meg a többéves automatizmussá korcsosult rutin.
A hetvenes évek közepén, a Ganz MÁVAG Művelődési Házban egy filmvetítés utáni beszélgetésen mondta Hajas Tibor:
"Különbözni csak annak szabad, aki ezzel nem vállal kockázatot." A mássággal járó külső kockázat napjainkra a minimálisra csökkent (eltekintve a toleranciára képtelen közeg értetlenségétől), a belső kockázatra helyeződött át a súlypont. Zenei- és szövegkliséket alkalmazni - ez még nem jelenthet veszélyt, nem téve említést az avatott "zsűri", a közönség unott legyintéseiről, tüntető távolmaradásáról. Hogy lehet azonban hosszú távon együttélni azzal az énnel, mely nem saját, idegen mintára készült zenei fordulatokkal és utánérzés-szövegekkel skizofrén egészet eredményez?
Meggyőződésem, hogy jelen pillanatban három magyar alternatív zenekar érdemli meg a színpadra lépés lehetőségét. A Vágtázó Halottkémek, zenéjük egyszerre utazás a látszatorigóból a legbelső régiókba, az univerzumba, a múltba és a jövőbe.
A Sziámi ulTrArOck, ahol "a túlélés költészete találkozik a rock and rollon túli élet kutatására szervezett zenei expedícióval", valamint az egyetlen újonnan alakult zenekar, a Rés, mely csoportok koncertjein érzem a három alapkövetelmény harmonikus egészét.
A jelen helyzetet tehát még mindig csak az underground régi nagyjai tudták aktuálisan, naprakészen lereagálni. Lehet, hogy túl szigorú, vagy pesszimista vagyok, de ha egyszer adott egy műfaj, ami jellemzőinél fogva a leginkább alkalmas spontán reakciók formájában információk közvetítésére művészi szinten, s mint ilyen, az egyik legprogresszívebb zenei irányzat, akkor az ne degradálódjon a hétvégi partnerkapcsolatok kialakításának lehetőségévé, ne süllyedjen a jópofaság, a "buli" szintjére.
Persze nem várhatjuk el a szorgalmi feladat megoldását attól a diáktól, aki még a leckéjét sem készítette el.

(C.Red)

A SPIONS EGYÜTTES
FOTÓ: VETŐ JÁNOS

Már egészen közelünkben a múlt...
Már egészen "majdnem mindent" tudunk...
Kezemben a Szógettó, a 60-as és 70-es évek magyar avantgarde-jának legújabb dokumentum gyűjteménye. A Spionsra ugyan nemigen utal, mindenesetre Molnár Gergely képét ki-, pontosabban ideollózhatom.
Lassan összeáll ... Fellapozom az újságokat, aláhúzok, kiemelek - magával ragad a Spions-történelem.

Akkoriban elkerültük egymást. Minden ok megvan, hogy szégyelljem magam. Személyesen Molnár Gergelyt sem ismertem, bár hallgattam előadásait, és írásait tartalmazó kötet-dossziéit is olvastam.
De az én nemzedékem Spions-élménye mégiscsak a mítosz, illetve a pszeudo-nosztalgia. Hadd utaljak a Kontroll Csoport nagyszerű "Anna Frank emlékest"-emlékestjére, vagy Papp Tamás szerkesztette Donauer Video Familie estre (ha jól emlékszem, Molnár Gergelyt Hajnóczy Csaba testesítette meg), esetleg Menyhárt Jenő (Európa Kiadó) szöveghivatkozásaira.
Ez elmondható: a Spions kivételes, mítikus pillanata a magyar underground rock-történetnek. Lapunk induló sorozatában - a magyar avantgarde és alternatív rock gyökerei - megkerülhetetlenek. Hangsúlyozom és megismétlem: személyes élményem nincsen. Ez az írás kollázs, forrás-tárlat, tízéves gyűjtemény.
A Spionst 1977-ben alakítja meg Molnár Gergely és Najmányi László, tagjai még Hegedűs Péter és ifj. Kurtág György, akit később Zátonyi Tibor vált fel. A zenekar alapítás ötletét egy akadémistákból összeállt alkalmi zenekar Ganz Mávag-beli koncertje adja. A Spionsnak sem dobja, sem erősítője, de az első fellépésig hónapokon át gyakorol.
"1978 januárjában került sor az Egyetemi Színpadon a Donauer Video Familie fellépésére, az első magyarországi punk-rock koncertre. Anna Frank emlékest címen színpadi jelenetek, zene és filmbetétek felhasználásával olyan művészi alkotást hoztak létre, amely híven közvetítette a félelem, a cinizmus, az erőszakosság és az apátia érzését. 'Ez a show - írja az együttes vezetője - tíz saját rockszámból áll, amelyek előadását önállóan is érvényes - jóllehet elsődlegesen a zenei-verbális (szövegbeli) információkhoz kapcsolódó - pontos színpadi koreográfia egészíti ki, amely néha önálló akcióvá sűrűsödik. Ez utóbbi pontokon sem válik azonban függetlenné a színpadi jelenlét a zeneszámoktól, s az azok által meghatározott tulajdonképpeni történettől, amely nem más, mint egy rockkoncert története.'
A politikum és a punkrock összekapcsolásával sajátos effektusokat is beépítettek az eddig kialakult punkkultúrába. A zömében művészekből, színészekből, irodalmárokból álló csoport 1978 áprilisában újabb punk-eseményt szervezett a Tömegkommunikációs Központ kultúrtermében. Az első rész: elektronikus monotoniától torzított hommage-ok a harmincas évek Párizsának excentrikus irodalmi nagyságairól (Henry Miller, A. Artaud, S. Bekett, Celine). Ezt követően a Spions együttes a közönséget agresszíven provokálva adta elő támadó, kihívó, romboló dalait (Ikarusz; Dobj meg egy gesztussal bébi; Ungvári Tamás; Apokalipszis). Az ezoterikus művészetpártoló közönség értetlenséggel és mérsékelt lelkesedéssel fogadta az eseménysorozatot."*
A rockzene hivatalos testületeitől (konkrétan Erdős Pétertől és Wilpert Imrétől) mind a zenekar munkásságát, mind tevékenységük előbb idézett leírását támadás, éles előítélettől torzuló kritika érte.
"A Donauer Video Familie és a Spions mögött egyaránt Molnár Gergely szövegei állnak. Csak azért, hogy tudjuk, miféle művészi alkotásról van szó, érdemes az Anna Frank emlékest címadó dalából néhány részletet elolvasni:

Egy kis erőszakos szerelem
mielőtt végleg érted jönnek
Anna Frank! Szeretkezz velem
Anna Frank! Sikíts te állat
Anna Frank! Különben feladlak
Anna Frank! A fiúk kint várnak

Anna Frank! A megmentőd vagyok
Anna Frank! Megerőszakollak
Anna Frank! Mindenképp megölnek
Anna Frank! Mindenképp halott vagy

A hazai punk 'művészi' eseménysorozatai egyébként nemcsak a befogadók hiánya miatt, hanem azért is megszűntek, mert Molnár Gergely azóta disszidált. Jelenleg Franciaországban él, ott alakított új zenekart, szintén Spions néven"** - írja Wilpert Imre vitacikkében.
Álljon itt még egy beszámoló, Zátonyi Tibor (ex-Spions) mondja:
"Az Egyetemi Színpadon tartott koncert félbemaradt, kijött a színpadra az igazgató, mondta, hogy a zenekar ilyen, amilyen, és mindenkinek visszafizetik a pénzt. Senki nem akart hazamenni, senki nem kérte vissza a pénzt. Felgyújtották a villanyt, de mindenki ott maradt. A produkció zenei része egy perc alatt szétesett, egyáltalán nem hallottuk, hogy mit játszunk. Ezzel együtt mindenki halálosan bírta. Nemcsak koncert volt, hanem filmvetítés is, meg az elején egy Borotvaszex című dolog, amikor kijött két lány, és zsilettel levágták róluk a ruhát."***
"A Spions olyan művészekből áll, akik a rock and roll nem kedvtelésből, hanem kényszerből csinálják. Nem show-business számunkra, hanem kiképzés. A Spions nem sztárokból áll, hanem katonákból. Nem látványosságban utaznak, hanem cselekvésben. Nem individuálisak, hanem aktuálisak. Nem a rock and roll az ő médiumuk, hanem ők a rock and roll médiumai." (Molnár Gergely)
A Spions számomra tulajdonképpen Molnár Gergelyt jelenti.Író, filozófus, esztéta; néhány BBS-filmben és színházi bemutatóban is felbukkan. Pályája rock-médiumként is egyenesen ível: előbb előadásokat tart az underground és punk kultúráról, majd egy akció során bálványnak, Bowie-nak maszkírozva lép fel, végül: maga zenél.
Értetlenség, támadások, kényszerű csend... - 1978 nyarán elhagyja Magyarországot. "...egyedül utazik, kevés poggyásszal. Arcára vastag, szögletes szemüveg kerete rajzolódik. Orosz szövetből készült, szögletes vállú zakó, és feszes, szűkre szabott, ám az elején enyhén kitérdelt fekete nadrág teszik az öltözetét. Rövid vörös haja van."
Úticélja London, de Franciaországban reked. Ekkortól Gregor Davidow néven a profi-kém szerepével azonosul. Ténykedéseiről a Liberation 1979. május 28-ai száma tudósít: "Mértékletésen megnöveszti a haját, ami túlságosan rövid volt, s a vörös hajszínt felcseréli a diszkrétebb feketével. Amikor tevékenykedik, azaz éjjel-nappal, orosz szövetből készült szögletes vállú zakója alá Spions feliratú trikót húz. Néhány kémkedés után kidolgozza elméletét az árulásról, valamint az emblémák trilógiájáról.

Az árulás elmélete: Az árulás utolsó lehetőség a változásra. Az árulás magától működik, és annyit tesz, mint hátatfordítani a meggyőződéseknek, mielőtt az idő kilökné őket a divatból. Az árulás végső eszközötök arra, hogy az időben legpontosabb jelent éljétek meg.

A jelek trilógiája: Az azonos keretbe foglalt zsidócsillagból, horogkeresztből és vöröscsillagból áll. Szabad menlevél az időben. Bárhol legyünk is, a jelek közül egy éppen átkozott. Nyugat-Európában ez jelenleg a horogkereszt. Mivel ez a múlt. Ezzel szemben a jövő, a vöröscsillag ez elfogadott."

Ugyanerre az időre datálódik a Spions-Art - Spions-Propaganda megalkotása is:" (...) a Spions úgy tekintendő, mint egy politikai párt, mely arra hivatott, hogy elterjessze az új eszmét. Ha sikerül neki - győztes párt lesz. Ha nem sikerül - bukott párt lesz. Ha győz - igaza volt, ha veszít - tévedett. Mindenesetre érdemes kipróbálni, azt hiszem van rá sansz.
A párt a nemzetköziség eszméjére támaszkodik. Ez a Spions harmadik fázisa: nemzetközi ellenség - nemzetközi kém - nemzetközi diktatúra. Országhatárokat a Spions sohasem ismert el - fejlődése vertikális: időbeli; egy másfajta konzekvenciához hű, nem a morálhoz. A Spions úgy véli, csak az árulás segíthet hozzá ahhoz, hogy megszabaduljunk a kisebbségi tudattól. Radikalizmusra van szükség és határozott cselekvésre. Egynek tekinteni a három emblémát: komoly mutáció ez az emberiség történetében. A nukleáris korszakhoz méltó mutáció. Nem generációs, hanem osztály-jellegű. Mert tudományos, nem ösztönös, mint a rock and roll. A propagandája is más jellegű kell hogy legyen. Mindenkihez szóló. A hagyományhoz és a vágyakhoz. A jelenhez. Egy úgyszólván nem létező zene kell tehát. Egy már meglévő. Mindenki által ismert. A kódokat kell betáplálni, az emberi szív kódjait. Az agy a lélekhez indulót ír. Ez ennyi, haikuban.
A Spions tehát megalapította a Nemzetközi Szocializmus Pártját; egykori és jövendő kémek független, nemzetek feletti szervezetét. A szovjet rock and roll bonyolult játékának vége - nem árusítjuk többé más ideológiáját. A sajátunk mindenki másét összefogja - mindenki másét a sajátunkként árusítjuk. Spions-Art. A Nemzetközi Szocializmus kivezető út a disco-nihilizmusból. Jó lesz. Lesz cél és feladat egész hétre. A Nemzetközi Szocializmus zenéje funkcionalista: munkadal és altató; zene felkeléshez, lefekvéshez, ebédhez, tánchoz. Zene elmélethez és zene gyakorlathoz. Zene meghatározott célokra. Láthatod, a zene venné át a kémek szerepét egy ilyen diktatúrában! A zene diktatúrájáról beszélek ugyanis. Hiszen nekünk a vásárlókra kell gondolnunk: ők a mi tömeggyűlésünk. És ebben nem ismerünk megalkuvást: a vásárlók között nincs különbség sem faj, sem származás, sem bőrszín, sem szex, sem foglalkozás, sem életkor tekintetében. A Nemzetközi Szocializmus eszméje átitat majd minden embert. Én ezt 'faji zavargás'-nak (Race Riot) nevezem, de nem Birminghamot értem alatta, hanem az emberek testvériségét. A faji komplexusok felszámolását. Egy új faj előállítását. Ez nem disco, hanem multiplikáció. A nemzeti újjáépítés után - ez a Nr.I.Spions Propaganda lényege - most a nemzetközi újjászületés a trend. Magántrip? Még annak is szép lenne, hát még valóságnak."****
A francia rock színterén Gregor Davidow először a lyoni fesztiválon tűnik fel - kint alakított - Spions nevű zenekarával. Koncertjén Baader és Trockij képét használja. Az első Spions kislemez 1979 májusában jelenik meg (Russian Way Of Life - Total Czechoslovakia) a Barclay Társaság gondozásában. Gregor SPIONS címmel filmforgatókönyvet is ír, melyben a főszerepet Robin Scottnak, lemezproducerének szánja. Végülis nem valósul meg ez a közös munka. "Azt hiszem, Gregor afféle ugródeszkát látott bennem, ahonnan elrugaszkodva ismertté válhat nyugaton. Hihetetlenül fanatikusan godolkodik, ámbár egyszer azt mondta nekem, ő csak próbabábú. Ha balekra van szükség, fölcsap baleknek, ha politizáló figurára, politizáló figurának..." - nyilatkozik Scott a NME-nek.
Az említett kislemez hátoldalán olvasható a Spions I. Manifesztuma. "...A Spions egyesülés és a popzene ötéves terve. A túlélés genetikus és ökonomikus tervezete. Csak a jövő és a múlt létezik. Nincs jelen. A Spions a hétfő reggeli föltámadás: egy szovjet McLaren és egy kínai Stigwood tikos konspirációja. Ha megveszitek ezt a lemezt, szavazzatok. Többé nem fogyasztók vagytok, hanem kémek."
Scott bemutatja Gregort Malcolm McLarennek, aki a Pistols balhé következményei elől menekült Párizsba. A találkozás nem jár különösebb eredménnyel, de azért Gregor egy dalt ajánl Malcolmnak (Never Trust A Punk). "Azért írtam, hogy segítsek neki kimászni a pácból. Ebben az esetben abszolút fontossá vált az árulás. De ő azt mondta nem tudja rászánni magát, mert felelősséget érez a srácok iránt, és nem akarja szarba keverni őket." - A szám egyébként a Spions 1980-as The Party című EP-jén hallható, a következők szomszédságában: Race Riot; Just a Machine; Never The Propaganda. A lemez, ha közepes színvonalú is, technikailag teljesen korrekt. Kissé színtelen, monoton, szintetizátorra és basszusra épülő felvételek ezek, Gregor Davidow angolul énekel.
Minderről a New Musical Expressben is olvashatunk. Chris Bohn az 1981. jan. 17-i számban Magyar Rapszódia címmel jelentet meg cikket. Budapesten jár, underground zenekarokat hallgat, tagjaikkal beszélget. Föltűnő, mennyien emlegetik Gregort. Így a kelet-európai mozgásokat feltáró sorozata (Trans Europe Express) befejező darabjaként a Gregorral készített Spionélet című interjúját közli. (Innen az előző idézet.)
Néhány hónappal ezután Gregor Davidow - kanadai beutazási engedély birtokában - elhagyja Franciaországot. A párizsi Magyar Műhelyben közölt esszéiért kapott Kassák-díjat sem veszi át. Címe ismeretlen, Gregornak egyelőre nyoma vész. Ha profi-kémről állítható ilyen egyáltalán...
(A szövegben szereplő dokumentumok alapján:)

Marton László Távolodó

---

* Gyulai László - Lukács János: A gyűlölet évei - A punktól az Új Hullámig (Kritika, 1979/7.)

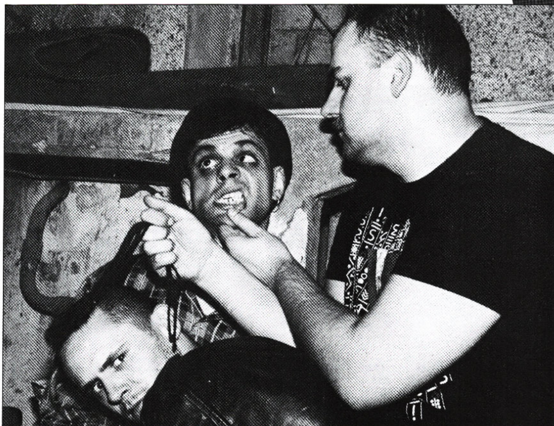
** Wilpert Imre: A punk: zenei és ideológiai válság (Kritika, 1979/12.)

*** Visszajött a barátunk Amerikából (interjú, LYUKság, 1989)

**** Molnár Gergely: Levél egy XX. századi magyar zeneszerzőhöz (Magyar Műhely, 1988.12.15.)

Érdemes először is némi áttekintést adni a zenekar történetéről. Az együttes 1981-ben jött létre, mégpedig a Brüsszel és Charleroi közötti vasúton, amikor is két fiatal, ambiciózus fiatalember hirtelen felindulásból eldöntötte, hogy ilyen furcsa nevű zenekart alapít. Első daluk - alkalmazkodva furcsa nevükhöz - abból állt, hogy két hang gyümölcs és zöldségneveket ismételgetett monoton stílusban. Ezt követte az első anyagi befektetés, mert vásároltak egy szakadt gitárt, egy ARP szintetizátort és egy VLT-1 Casiotone-t. Első háromperces próbálkozásukból született meg élő koncert anyaguk, amelyet később sajnálatos módon letöröltek. Egészen 1985-ig sajátságos kísérleteket folytattak a zene és a hangok területén. Megalkották saját filozófiájukat és 1985 elején felvették a "Mix Yourself" című lemezt a FRONT 242 néhány tagjának irányításával. Ekkoriban még a független belga kiadó, a Scarface gondozta zenei anyagaikat. No Way Out című albumuk 1986-ban látott napvilágot és egyszerre ismertté tette az á;GRUMH...-ot a nemzetközi színtéren is. 1986 augusztusában feldolgozásokat készítettek. Pink Floyd: Another Brick in the Wall stb. Ezt követően európai turnéra indultak a Skinny Puppyval és így jutott el mindkét zenekar hazánkba is 1986 őszén. Innentől kezdve a tagcserék felgyorsultak és az együttes átszerződött a belga-holland avantgarde zenei világ legjelentősebb kiadójához a Play It Again, Sam!-hez. Az eredetileg trió felállásban muzsikáló csapat mára már duóvá zsugorodott. Nevük fogalommá vált a techno zenék világában. Az irányzat terjedését (FRONT 242, Neon Judgement, Skinny Puppy, Nitzer Ebb, Front Line Assembly, Poesie Noire stb.) mi sem mutatja jobban, mint a Magyarországon is egyre-másra alakuló technoklubok. Idei albumukkal (A Hard Day's Knight) az indie listák élére került is magát a szadisztikus homo-erotizmus (?) lovagjainak tartó á;GRUMH... duó.

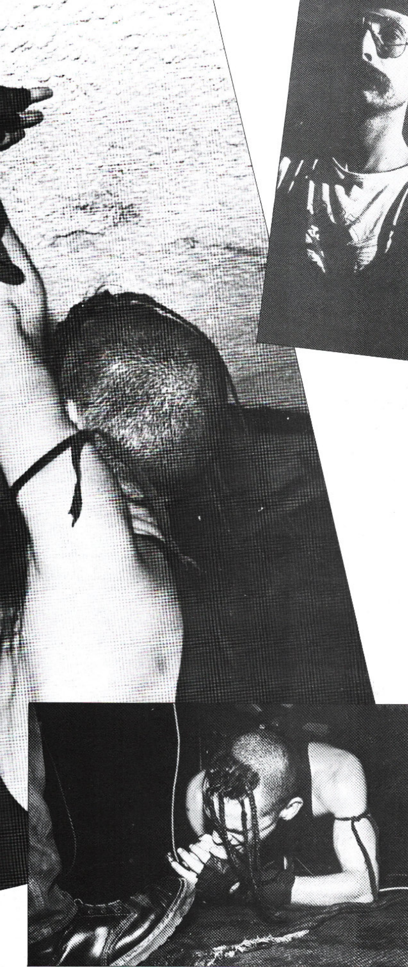

Fotó: Keserű Ágnes

Valami változott?
Nem hiszem, hogy a hangzás lett bonyolultabb, vagy a dalok lettek nyomasztóbb hangvételűek. És mégis elénk sétált a gépek harmadik ipari forradalma.
Valami új elemi erő terjed kelet- és közép-európaiságunk felé. Az északi államok fiai a germanoid, és a viking hagyományok újraélesztésével létrehozták a techno-pop egy új vágányon futó vonulatát. Ez a stílus a rock nagyhatalmakban már több éve igen jól ismert Electric Body (rock) néven.
Honnan indult ez a műfaj? Az erőművek (Kraftwerk) kiválóan képzett mérnökeit is hatalmába kerítették a polifónikus szintetizátorok és komputereik. A gyors fejlődés következménye, hogy már a punk-new wave eljövetel előtt létrehozták a nem emberközpontú gépzenét.
Az újhullám megjelenésével elkerülhetetlenné vált a fejlődés és a gépesített nemzedék egyszerre indított támadást a Szigetország, az Államok és a Kontinens belső iparvidékeiről. A techno-pop magában hordozta a lázadást, az új vallásosságot a gépek forradalma ellen, holott hangzásvilága a szigorú billentyűfutamok mellett a dobgépek, vocoderek, samplerek és az emulátorok ipari zörejeiből merít.
Az USA-ba a Suicide gépies és mégis emberi hangzása, Angliában a Cabaret Voltaire kísérletező, iparias zörejei és a Depeche Mode néhol népzenei hagyományokra épülő dallamai, míg a konzervatívabb Európában a Kraftwerk mellett a DAF és a svájci Yello tették közismertté e műfajt.
Alig értük el a nyolcvanas évfordulót és máris megjelent a második generáció, amely a műfaj életképességére vall.
A fő támasz ezúttal nem Anglia, bázisuk a Benelux államok korszerű technikával felszerelt stúdiói lettek.
A monotónia, a sodró lendület, az agresszivitás a punkból merít, a mondanivaló a realisztikus elemek mellett néha melankólikus romantikával teli életérzést sugall.
Nyomdokaikon egész sor zenekar halad. Nevezhetnénk őket a Play It Again Sam! Records gyermekeinek, hiszen ez a független kiadó zászlaja alá gyűjti a profikat és menedéket ad a kezdőknek is. Egyes csapatok már teljes életművet mondhatnak magukénak. Ilyen a Legendary Pink Dots, a Neon Judgement, a Weathermen, a Cas-

ELECTRIC BO

sandra Complex, A Trisome 21, a Click Click, az á;Grumh..., valamint a Front 242 stb. Ők a belga vonal elkötelezettjei.
Persze az angolok sem maradnak alul, hiszen lendületes, mindent elsöprő zenéjével ott nyomul a Nitzer Ebb, a mára már szinte egyedül maradt független MUTE lemezkiadónál. Ők támasztották fel a hajdani Die Krupps formációt.
A belga vonalhoz kapcsolódik a Young Gods és a kanadai rockot újraélesztő Skinny Puppy, valamint a Front Line Assembly.
A hangok, a szövegek, a letaglózó előadásmód magával ragad és ha valóban tapasztaltunk már zenei katasztrófát, akkor ez az, hiszen a megjelent korongok, CD válogatások meghallgatása után egy élő koncert látványa porba súlyt, mert ott még alattomosabban nehezedik ránk a digitális technika és komputerizált világunk tökéletes elgépiesedése.

Fekete István

MUSIC

Belgrád. Köd, csípős hideg. Fázósan húzzák össze magukon a bundát a járókelők és mindenki meleg helyre igyekszik. Sápadt fények az utcán, a levegő nyálkás és nyúlós, az ágakra kicsapódott vízcseppek az időtlenséget, a rothadást, a test-szellemi szürkeséget sugallják. Senki nem gondolja, hogy van egy maroknyi ember - mintegy 300 - akik céltudatosan törnek egy "pont", az egyik fővárosi egyetemi klub felé.
A hazájában sokáig nem túl kívánatos ljubljanai Laibachot több csoport is követte külföldre. Míg a Laibach német nyelvterületen, a nemzetiszocialista haj- és ruhatárból kölcsönzött külsővel, szlovén akcentusú kiejtéssel hódított, addig a ljubljanai Borghesia (= Burzsoázia) az egyre erősebb holland-belga független zenei szigeten vert tanyát.
Zenei világukat a millitary disco (= harcos, agresszív, gépiesített talpalávaló) elnevezés fedi leginkább. Persze saját elképzeléseik csak részben tűntek újnak, hiszen a holland-belga területen már ismert volt a FRONT 242, vagy az á;GRUMH... csoport is, amely hasonó zenei lőszertárból vételezve gyilkolta a dobhártyákat. Tökéletesen időzített diaporáma és filmbejátszásokra épült a műsor, ahol a zenészek mindvégig sötétben nyomták a kíméletlen hangszínekben tobzódó dalokat. A vetítővászon előtt vonagló énekes mély, folytottan rekedtes, sisters-of-mercy-s hangregiszterekben fokozta a produkció döbbenetét. A két billentyűs és énekes sohasem került központba - ezt mindvégig megtette helyettük a hideg, racionalizált military disco és a sokkoló kép-jel rendszer.
A bejátszások sora egy dél-kelet-európai munkás egy napjának megjelenítésével kezdődött: a nyúzott, sovány, kopasz, gandhiszerű test reggeli ürítésétől egészen a fickó munkábalendüléséig. De a képsorokból nem maradt el az ipari világ, a háború, az éhezők aprolékos bemutatása sem! Sex: a durva dallamra megjelent képsorok nem a szerelmi aktusok finomságát domborították. Érdekes, hogy a szlovén csoport ennek alátámasztására a nálunk furcsa módon dédelgetett, nemzetközi hírű pornósztár - Ciccolina - filmjeiből ollózott snitteket. Ugyan nem egy jól fejlett arab telivér méteres műszerével hancúrozott, még csak egy testes csörgőkígyó farkát sem tömködte nemiszervébe ez alkalommal, hanem csak egy időztatta testes fa(llo)sz bevételével kísérletezett. Azért írom, hogy kísérletezett, mert a filmkockák a behatolás kezdeti stádiumánál megszakadtak, majd visszaugrattak a kezdő képsorokra.
A hihetetlenül feszített produkció után a zenészek kirohantak a színpadról és mindennek vége lett. Nincs ráadás, nincs őrjöngés, csak reménytelenül lüktető dobhártya. Ekkor kerestem meg őket az öltözőben. A kérdésekre nem a muzsikusok, hanem egy lány, a látványért felelős, tökéletes angol lovaglóruhába öltözött Zemira Alajbegovic válaszolt.
- Ezt a fajta műsort, programot leginkább a rock project kifejezéssel lehet jellemezni, mert nem egyértelműen auditív, hanem inkább audiovizuális. Persze a zenének is fontos helye van benne, de ezek semmiképp sem egymás hátterei. A kép, a film tehát a vizuális rész szerves kapcsolatban áll a zenével. Kényes, kicentizett egyensúly van köztük. Teljesen fordítottan "csinál-juk" a zenét, mint ahogy azt megszokták. Többcsatornás magnóként használjuk a komputereket, amelyekre előre felveszünk mindent. A színpadon aztán már csak a hangszíneket kell kevergetni. Bevallom, a koncerten olyan hangminőségre törekszünk, hogy stúdióminőségben élvezze a tömeg a performance-t. Ezt a fajta zenét azonban egyszerűen képtelenség rögtönözve játszani, a rengeteg program és az előre felvett alapok miatt. Ezt a fajta muzsikát - mi saját indíttatásból találtuk ki Ljubljanában, a nyolcvanas évek első harmadában. Tőlünk függetlenül szerveződtek hasonló zenei felfogású csoportok Belgiumban, Kanadában és Ausztráliában. Teljesen véletlenül történt meg az is, hogy Brüsszelben éppen a Play It Again, Sam! független kiadónak ajánlottuk fel, hogy terjesszék lemezeinket. Őket teljességgel mellbevágta, hogy a mi zenénk pontosan az általuk felvállalt együttesek profiljába vág. Aztán már ők javasolták, hogy kiadják lemezeinket.
Tipikusan jugoszlávnak, ezen belül is szlovénnak tartom Borghesia muzsikáját. Mindez még a nyolcvanas évek elején kezdődött Szlovéniában. Akkor - fiatalon és egyetemistaként - független kiadót terveztünk, amely kísérleti irodalmi próbálkozásokat jelentetett volna meg. Ez volt az alapja az azóta független lemezkiadóvá nőtt FV-nek. Eleinte csak kis példányszámban forgalmazta kazettán - a Borghesia próbálkozásait. Amikor kiderült, hogy lemezt egyelőre nem adhatunk ki hazánkban, akkor jött kapóra a Play It Again, Sam! ajánlata. Segítségükkel jelent meg 1987-ben egy 30 perces EP, vagyis rövidített játékidejű nagylemezünk, No Hope, No Fear címmel. Ezt 1988-ban követte az Escorts And Models című angol nyelvű LP. A két zenei anyagból készült az első jugoszláviai albumunk, a szlovén nyelvű Ogolelo Mesto (Rongyos, megtépázott város), ugyancsak 1988-ban.

(Siklós)

FEDDHETETLEN FENEVAD

A legtöbb ember számára a túlélés annyit tesz: azért dolgozol, hogy élj. Vannak, akik számára ez pont fordítva van: azért élsz, hogy dolgozz. Henry Rollins, a ketrecbe zárt fenevad rettenetes erejével és brutális hangjával támadó punk-rockénekes és költő, ezek közül való.

Zenei pályafutását egy SOA nevű washingtoni hardcore bandában kezdi. Kilenc hónap és tizenegy véres-verejtékes fellépés után a csoport szétesik, mert Henry belép a Black Flag-be, amely meghatározó zenekara az amerikai punkmozgalomnak. Ötéves szolgálata alatt hét albumot készít a csapattal, koncertjeik száma majdnem kilencszázra rúg... 1986 augusztusában szerel le a Flag-től, de két hónap múlva már szalagon van a "Hot Animal Machine" című albuma, amit régi washingtoni barátaival rögzített. 1987 tavaszán megalakul a Henry Rollis Band, amellyel még keményebben dolgozik. A kétéves fennállás alatt több, mint százötvenszer léptek fel, két albumot adtak ki, amelyek közül az Ian MacKaye producer irányítása alatt felvett "Life Time" hamarosan nálunk is megjelenik. Rollins rengeteget ír. Eddig tizenkét könyve jelent meg, de költői előadóestjeinek anyagát prózalemezeken is közzéteszi, nemrégiben jelent meg "Sweatbox" című tripla verslemeze. Újságíróként is szívesen ír: cikkei jelentek meg az angol Sounds-ban, az amerikai Spin rockmagazin olvasóival pedig a Black-Flag turnékon szerzett élményeit osztotta meg.
Kevesen tudják róla, hogy gyerekkorában több évet töltött javítóintézetben, nyolc évig élt Retilinen, az egyik legerősebb nyugtatón, mert ún. hiperaktivításban szenved. Aztán egy nap, útban a gimnázium felé, eldobta a gyógyszert. Azóta a zenében szedi magát ízekre. Ha nem zenélne, már darabokra tépte volna magát, - mondja.
A következő interjú a bostoni SUBURBAN VOICE punkmagazin 25. számában jelent meg. Al Quint szerkesztő engedélyével közöljük a beszélgetés rövidített fordítását.

- Kaliforniát nevezed otthonodnak?
- Én másképp viszonyulok ehhez a szóhoz. Semmit sem tartok az otthonomnak, csak azt, ami a két fülem közt van.
- A kommunikáció zenei vagy prózai formáját kedveled jobban?
- Mindkettőt egyformán élvezem. Ha választanom kéne, inkább a zenei előadás mellett tenném le a voksom, mert az tovább tart és a zenében fizikailag is felszabadulok. A felolvasóesteknek is megvan a jó oldala, mivel az közvetlenebb párbeszéd, amit nem gyengít a hangszerek zaja.
- Olvastuk valahol, hogy úgy látod, baj van a zenekarok és a közönség közötti kommunikációval.
- Igen. Szerintem a legtöbb együttes egyáltalán nem társalog az auditóriummal. A nagy nevek nem ezért mennek a színpadra. A Bon Jovi inkább azzal törődik, hogy milyen kiszolgálásban részesül. Másrészt viszont azt hiszem, a Bon Jovi őszintébb, és jobb koncerteket ad, mint a legtöbb mai gördeszkás punkformáció.
- Hogyan találkoztál Lydia Lunch-csal?
- Elmentem egy előadóestjére Los Angelesbe, a Beyond Baroque nevű helyre. Nagyon tetszett a műsora. Én is lezavartam a magam programját, nem tudtam semmiről. Néhány nappal később telefonált: "Láttalak az estemen. Gyere el hozzám holnap este!" "Hogyne hölgyem." - mondtam. Elmentem, megvacsoráztatott és azt mondta, "Menjünk be a szobába!" Bementem és megerőszakolt. Rám vetette magát, letépte rólam a ruhát - így találkoztunk. Azóta is jóban vagyunk.
- Szép történet.
- Az, gyönyörű mese. Ő irányította rá a figyelmem számtalan remek könyvre, zenekarra, szerzőre. Óriási ismeretanyaggal rendelkezik. Meghatározó személy számomra.
- Kik a kedvenc szerzőid?
- Henry Miller, Nietzsche, Camus, Flannery O'Connor. Nietzsche mindig velem van.
- Mindent egybevetve mi az üzeneted?
- Nem tudom. Csak megpróbálom elmondani, amit gondolok. Ha ez beillik valamiféle üzenetnek, éljen! Úgy értem, én nem vagyok olyan, mint az a fickó a U2-ból. Én nem támogatom a kólaivást és a szextől való elfordulást, ami mostanság nagyon divatos. Persze azt sem mondom, hogy védeljenek. Egyszerűen megvan a magam dolga, amivel foglalkozom. Ezt teszem teljes erőbedobással. Állandóan azt kérdezik, mi az üzenetem? Nem tudom.
- Mostanában miről írsz, beszélsz?
- Arról, amit az utazásaim során látok. Nézem az embereket, figyelem, mit csinálnak. De most, hogy hamarosan kezdetét veszi a turné, már csak arra tudok gondolni, hogy kimegyek, letépem valakinek a fejét és megetetem vele. Csak erre tudok gondolni. Amikor elérkezik a turné előtti intenzív próbák időszaka, nagyon erőszakossá és önfejűvé válok. Arra gondolok, hogy be fogom törni valakinek az orrát. Naponta hat órát próbálok és a hét minden napján dolgozom. Nem szeretkezem, nem válaszolok a telefonhívásokra, szigorúan csak akkor, ha üzleti ügyről van szó. Csak a zenére és a turnéra gondolok. Mire a turné megkezdődik, csúcskondícióba kell kerülnöm, hogy minden este olyan kemény lehessek a színpadon, amilyen akarok. Átkozottul fegyelmezettnek kell lenni, ez nem hagy helyet semmi másnak. Ha úgy látom, hogy kezdek lazulni, megtisztítom magam.
- Hogyan?
- Még többet dolgozom. Megtagadok magamtól bizonyos dolgokat. Van egy "Vasemlékeztetők" nevű listám. Ezen rajta van minden, amit tudnom kell. Amikor gyengének érzem magam, előveszem és egyből visszatérek a régi kerékvágásba. Több mint egy évembe került, míg összeállítottam. Rollins kötelezettségei és tilalmai. Senki más, csak Rollins számára. A dolgaim magamnak valók. Például nem engedem, hogy bármi is a munka útjába álljon. Mondjuk, összejövök egy nővel. "Hogyhogy sohasem hívsz?" "Nincs időm, a munka fontosabb." "Akkor választanod kell a munkád és közöttem!" Kattanás.
- Állandóan úton vagy. Sok emberrel találkozol, akik - bár nem ismernek igazán - az életed részévé kívánnak válni?
- Igen, a nők, de igazán nem tudok senkihez sem közel kerülni. Egyszerűen túl sok munkám van. Szeretem az embereket, rengeteg pompás fazonnal találkozom. Fiatalokkal, gondolkodó emberekkel. Remélem, hogy akik a koncertjeimre eljönnek, a gondolkodóbb fajtából valók. Sok emberrel találkozom, de nagyon egyedül vagyok. A koncerteken ez még teljesebbé válik. A legjobb dolgokat magamban csinálom. Szóval nem tudok igazán közel kerülni az emberekhez. Mindamellett, ha valakinek segítségre van szüksége, én vagyok az első, aki segít. Minden levélre válaszolok. Ha valaki szeretne velem beszélni, a számomat megtalálja a telefonkönyvben. De nem járok bulizni, túlságosan is lefoglal a munkám. Attól egy kicsit lecsillapodok. Mindent a munkámnak rendelek alá. Nem azért vagyok itt, hogy lefektessenek, bulizzak, meggazdagodjak, vagy autogramot osztogassak. Néha nagyon nehéz, mert én is szeretem azokat az emberi dolgokat, amiket a többi ember, de ezek akadályt jelentenek a "küldetés" számára.
- Előfordul néha, hogy veszítesz az eltökéltségedből és erőt kell gyűjtened, hogy folytatni tudd?
- Ó, persze. Egy másodpercig hátrálsz, szemügyre veszed a kilátásokat és sokáig nem tudsz aludni. Várok egy percet, megállítom a szalagot és csak nézem a dolgokat. Nekem büntetés a pihenés. Nagyon nehéz pihennem, mert könnyen izgalomba jövök. Ma egy kicsit levert vagyok, mert keveset aludtam és most tudtam meg, hogy egy nagyon közeli hölgyismerősöm rákos és rövidesen meg fog halni. Próbálom magam annyira összeszedni, hogy felhívjam. Idáig nem volt erőm hozzá. Ez jár állandóan a fejemben.
- Nem is tudom, mit mondjak ezek után...
- Hát, mindannyian meghalunk.
- Ez igaz.
- A nagy R felzabálja. Ki tudja, hogyan megyünk el.
- Aggaszt ez téged?
- Mi, a halál? Ne hülyéskedj, miért aggasztana? Ez az egyetlen dolog, amire számíthatsz, ami biztos. Nem úgy ébredek fel reggelenként, hogy hú, meg fogok halni. Felébredek és "Na, egy nappal közelebb vagyunk, jobb ha felkelsz és mozgásba lendülsz". Ha eszembe jut a halál, az életre kell gondolnom. Találkoztam jónéhány olyan emberrel, akik korábban a szakadék szélén álltak és rengeteget tanultam tőlük az életről. Ha beszélni kezdesz valakivel, aki már megpróbált végezni magával, az életről fogsz megtudni valamit, nem a halálról. Ha meghallom a U2-t és Bonót, az maga a halál. Ha meglátok valakit, akinek a karján egy fél centi széles forradás húzódik a könyökétől a csuklójáig, ahol megpróbálta elvéreztetni magát, ott van a pofa élete előttem. Annak a forradásnak a szilárdsága nagyon pozitív számomra.
- Nem gondolod, hogy aki el akarja dobni az életét, az véget akar vetni a küldetésének? Nem ítélsz el ezért senkit?
- Nem. Mondjuk, van egy barátnőd, megérkezel haza és látod, hogy tiszta vér minden, már majdnem elvérzett. Gyorsan elkötöd a karját egy törülközővel, berohansz vele a kórházba és megmented az életét. És iszonyú dühös vagy. Miért? Mert, nem bírod végignézni, ahogy elmegy. Nem hagyhatod, hogy eltávozzon. Nincs hozzá jogod! De nehéz. Én is így érzek, "Miért hagysz el?" Ismertem egy lányt, aki megpróbálta megölni magát. Ott voltam vele az elmegyógyászati klinikán és nem jtott eszembe semmi. Aztán azt mondtam: "Úristen, ezt nem teheted meg mégegyszer!" Erre ő: "Miért ne? Van értelme élni?" "Azért, mert ha megölöd magad, utálni foglak, amíg élek!" Csak erre tudtam gondolni. Teljesen önző az ember.
- Mit tegyünk, ilyenek vagyunk.
- Igen. És nem úgy van, hogy tíz év alatt egy ember lesz öngyilkos; egyedül az Egyesült Államokban évente 30 ezer ember öli meg magát, ami jelzi, néhányan tényleg menni akarnak.
- Az előbb említetted a U2-t. Mit gondolsz azokról, akik pénzt küldenek Etiópiába, de a saját városukban élő szegényeken nem segítenek?
- Nem akarják bevallani, hogy az ő városukban is léteznek ilyenek. Amit nem látok, az nincs... Nemrégiben léterhoztam egy High On War nevű lemezkiadót, amelynek összes bevétele az értelmileg fogyatékos nők és gyermekek számláját gazdagítja. Mert ez történik itt, az orrunk előtt. Értelmi fogyatékosok, otthontalan szegények. Segítségre van szükségük. Ezért kisebb-nagyobb összegeket juttatok nekik. Ha már a U2-nál tartunk, azt hiszem, hogy reménykedést váltanak ki az emberekből. A remény pedig, ahogy Nietzsche mondta, a vereség első jele. Ezért telnek meg koncertjeiken a stadionok reménykedő emberekkel. A hangverseny után az emberek hazamennek és reménykednek. Miközben milliók pusztulnak el és éheznek a szemünk láttára. Számomra a remény maga a kietlen pusztaság, a semmi. A szembesülés, a túljutás valamin, harc a démonokkal, küzdelem a gondokkal, birkózás - ezek mind pozitáv dolgok. A remény negatív. Ezért találom a U2-t negatívnak. Ha diszkó-fazonokkal beszélgetek, azt hallom: "Rollins, negatív vagy!" Nem, nem. Én a valósággal küszködöm, de ők inkább elmennek egy popkoncertre, ahol megkopasztják őket a méregdrága együttestrikókkal, ahol a színpadon hamis vért izzadnak.

Fotó: Tibor Bozi

HENRY ROLLINS:
(BORED BUT NOT CRAZY)

Unatkozott, de nem dilizett be

Szombat este volt. Esett. A férfi egyedül volt és unatkozott. Unatkozott, de nem dilizett be. A konyhaasztalnál üldögélt és a nagykéssel játszadozott, hogy valamit mégis csináljon. Nekilátott, hogy lemetélje jobbkezének mutatóujját. "Borotvaéles." - dörmögte magában. Miután végzett, levágta a többi ujját is. Félóra múlva már az egész jobb karján túl volt. Megszólalt a telefon. Letette a kést és felvette a kagylót. Egy haver volt a munkahelyről.
- Helló Ed, mi újság?
-Arra gondoltam, milyen klassz lenne, ha felmarkolnánk néhány sört, felmásznánk a víztoronyhoz és festékszóróval odapingálnánk a nevünket, ahogy a múlt héten.
- Kösz nem, Ed.
- Megvan az összes Péntek 13. horrorfilm. Leülhetnénk megnézni mégegyszer.
- Szia Ed.
Ed őrült volt. Helyére tette a kagylót, felvette a kést és hozzákezdett a jobb lába ujjaihoz. Addig nem is hagyta abba, amíg nem végzett az egész lábbal. Aztán levágta a bal lábát is. Üldögélt, kezében a késsel és bámulta a tökét. Na nem, azt nem fogja levágni. Unatkozott, hát persze, de nem dilizett be.

2.2.85 Santa Monica, CA

INDUS

HIDEG ZAJOK IZZÓ

Az industriális rock területének feltérképezésével könyveket lehetne teleírni, megnyilvánulásait fejezetek taglalhatnák, most mégis csak egy rövidebb áttekintésre vállalkozunk.

Az ipari zene - valójában az ipari koron túli világ zenéje - nem újkeletű törekvések és kísérletek kiteljesedése. Századunk elején a kubo-futuristák aktivitásának idején. Krucenych öntörvényű szózagyvalékokat teremtett, felhasználva újszülöttek csacsogásait, szekták érthetetlen torokhangjait. 1933-ban Marinetti közzétette a Radia című kiáltványt: "...az ész élő és halott, szavaktól mentes zaj drámái által kibocsátott rezdülések fogadása, felerősítése és átalakítása..." Duchamp már az 1910-es években zeneszobor létrehozását vette tervbe.

A háború után a Postlettristi csoport kísérleteiben a versek kiáltásokon, üvöltéseken alapulnak és testhangok kísérik őket. Hallgassuk meg az Einstürzende Neubauten jóval később, a 80-as években született maxi-single-jét (Szomjas Állat Története) ahol az énekesre mikrofonokat erősítettek és testét püfölve annak hangjai kerültek szalagra. A zajokkal és hangokkal való kísérletezés úttörője John Cage és Yves Klein is. "Életemnek olyannak kell lennie mint 1949-es szimfóniámnak. Ez egy folyamatos hang, melynek se eleje, se vége..." - nyilatkozta Klein.

A 60-as években Dubuffet egyik hangszerfelhasználású sorozatában nyeles serpenyők, csődarabok, üstdobok, füttyhangok, hegedűk "szerepelnek", ezt szavak és versek beiktatásával teszi dúsabbá a művész így született a "brutális zene" a hangok konkrét fonetikus kollázsa. Egyik lemezén kapálás fémes hangja hallható, ezt nyávogás és vokalizáció kíséri. Aktuális törekvéseiről mondja: "Zenémben egy ötvenezer évvel ezelőtt élő ember helyébe akartam magam helyezni, egy olyan ember helyébe, aki mit sem tud a nyugati zenéről, aki most fedezi fel a maga számára a zenét, segítség nélkül, tudomány nélkül, minden olyan tényező nélkül, amely meggátolná szabad zenei önkifejezésében és kedvtelésében."

Fölhasználták magát a hanglemezt is, a Fluxus nem dokumentált általa, hanem izgatott. A barázdás felületre műanyag cseppeket dolgoztak fel, hogy az állandó megszakadásokkal idegesítsék fel a hallgatót.

A hatvanas években Robert Withman performance-ai hanganyagának rögzítéséhez utcahangokat, lépészörejeket, állatok éjjeli neszét kapta mikrofonvégre.

És 1969-ben megalakult Angliában a THROBBING GRISTLE, amely először jelentkezett korunk monoton, nehéz zajokkal terhes világának attraktív tükörképével. Az alapító Genesis P. Orridge túlfűtött szellemi és nemi révületében minden lehetséges eszközt megragadott céljai eléréséhez. A hetvenes évek közepétől ontotta a lemezeket, gyakorlatilag összes lemezüket kiadta kazettán. MONTE CAZAZZA kiadja a jelszót: Industrial Music For Industrial People! Ő az aki kegyetlen akcióival nagy hatást gyakorol az "ipari emberekre" is. Az ekkor alapított Industrial Recordsnak William S. Burroughs mellett ő az egyik kiadója.

A Throbbing Gristle sercegő, kilátástalan zenéjében helyet kap a természeti által a természetfölöttihez való fohász/Nap dal/. Néha úgy érezzük, az ősember énekelhette meg így kezdetleges isteneit. (Emlékezzünk vissza a Dubuffet idézetre...) Genesis egy kisebb váltással a T.G. után 82-ben megalakítja a PSYCHIC TV-t, színesebb zenei képet nyújtó zenekarát, ahol helyet kapnak a költők, képzőművészek. Megjelenik itt a popzene (szándékoltan a popzene megújítása) és a hippizene is - amely a hippikorban született Throbbing Gristle palettájáról lemaradt.

Úttörő zenekar az SPK duó is, ők az elektronikán kívül már felhasználták a fémek adta nyers zajokat is. Zenéjük tonnányi súlyként nehezedik a hallgató érzékeire, a kibírhatatlanság határát súrolva. Sajnos az évek alatt kifáradtak és a jellegtelen technocsoportok táborát szélesítik.

Hasonló sorsra jutott egy másik jelentős korai formáció a CABARET VOLTAIRE is. Kíméletlenül lecsupaszított rideg diszkózenéjük bizarr szintézisben áll dadaista hagyományokra épülő szövegeikkel, ami gyakran végső torzításban, kivehetetlen foszlányokban jut el hozzánk. Az angol színtér erőssége volt még a CLOCK DVA és a THIS HEAT is. A Clock DVA '81-es debütáló albumához Genesis P. Orridge írt ajánlást. A zenekar jazzes hangképeit az ANTI GROUP vette át, ahol a rock elemei ragyogóan megférnek a Coltrane féle trombitaszólókkal.

A This Heat rythm and blues elemeket kevert atonális csengők és gyakran "nehéz perceket okozó" kitartott hangok közé.

Nem hagyhatjuk figyelmen kívül - az ipari zenére tett hatása miatt - az Amerikában, pontosabban New Yorkban kialakult NO WAVE irányzatot. 1978-ban megjelent a NO NEW YORK kompilációs lemez Lydia Lunch, DNA, Mars, stb. felvételeivel. A címbeli tagadás fontos, a módszeres mítoszrombolás végén felsejlik a rock and roll halála. (Érdekes paradoxon hogy az ebből kinövő Sonic Youth rock and roll gitárzenekarként hirdeti magát).

A 80-as évek elejétől az industrial valóban mozgalommá válik, számtalan művész és csoport kapcsolódik hozzá. Fesztiválokat szerveznek, melyek közül kiemelkedik rangjával a BERLIN ATONAL. Itt mutatkozik be először nagyközönség előtt a MALÁRIA, a TODLICHE

STRIA

RITMUSA

DORIS, a HAUT, a LA LAORA és a Z'EV. Feltűnnek olyan később ismertté vált nevek, mint a hagyományos rockfelállású BIRTHDAY PARTY, az egymagában dolgozó és szarkasztikus FOETUS, a DAF útján járó DIE KRUPPS. '83-ban európai méretű turnét bonyolít le két militarista szellemiségű zenekar a LAIBACH és a LAST FEW DAYS. A legnagyobb tömegbázisra az erősen politikai töltésű TEST DEPARTEMENT tesz szert. A színpadra épített roncshalmok, az állóképekre vetített filmek, a lenyűgöző teátralitás, a hangerő és feszes ritmusok a dobokon, monumentális fúvósokon, mind része a lélekkalapácsnak, amivel a nézőt a padlóba sulykolják.
'85-ben szolidaritást vállaltak az országos méretű angliai bányászsztrájkkal és kiadtak egy albumot, amelyet a bányászkórussal "Vállvetve" készítettek.
Az irányzat másik vértanúja az EINSTÜRZENDE NEUBAUTEN nem a politikát és a mindennapi munka szikkasztó érvágását veszi célba. Az ő palettájuk lírikus, de a világvége lírája, a húson lovagló és vért hányó halál metaforája. Mindent elnyelő, "tüdőhúzó mélység az űrben". Itt az ideológia valójában nem is ideológia, hanem a testet-lelket őrlő vodka, gyógyszer birodalma, ahol már a halál sem olyan fenyegető, mint eleinte és nincs különbség zene, zaj és szívdobbanás között.
Az ipari zene nemzetköziségéből következően nálunk is megjelentek az ezen az úton haladó csoportok. A budapesti ART DECO az egyetlen, mely nemzetközi hírnévre tett szert. Felléptek a '85-ös Berlin Atonalon és feloszlottak mielőtt nagyobb sikereket érhettek volna el.
Rövid életűnek bizonyult a fémes zajokra építő DAS KAPITAL is. Debrecenben alakult a HIDEG RONCS, zenei szélsőségük és a kíméletlen önpusztítás két év alatt felőrölte a zenekart. Érdemes még megemlíteni az AKTUS-t, amelynek tagjai keleti misztériumok bűvöletében készítik a műsorukat.
Ha ma végigfutunk a névsoron meglepődve tapasztaljuk, hogy az SPK és a CABARET VOLTAIRE a pénz csapdájába esett, a Test Dept. eltűnt a porondról, az Einstürzende Neubauten leállás utáni első lemeze bizony csak tompa lenyomata az azt megelőzőnek... és a legtöbb formáció hangtalanul eltűnt. Tudom, nem vagyok egyedül, aki szeretné remélni, hogy ez a pangás csak pillanatnyi megtorpanás és az izzó acél újult erővel hasít bele a popzene feneketlen gyomrába.

Rácz Mihály

A mandala struktúrára épülő szimbólum, ahol geometriai jelekkel operálnak.

Ez a furcsa zenei és ideológiai világot megjelenítő csoport az alábbi kis szöveget eresztette el magáról:
"1988 februárjában lépett először a nyilvánosság elé Lélekjelenlét - A Megvalósítás és Megvalósulás Szenvedélye - című programjával, a már 1987 tavasza óta zenei kísérleteket folytató AKTUS. A műsorban - amelyet 1988 decemberéig többször is bemutattak - régvolt kultúrák (tibeti, egyiptomi, héber, görög, kínai, azték, indiai) tradíciói ötvöződtek korunk hangkeltő eszközeinek hangzásvilágával. 1989-ben új műsor készült, amelyet többször mutattak be. A legutóbbi előadást saját készítésű videoanyag és négy főből álló tánccsoport mozgása egészítette ki. Jelenleg változatlan zenei és gondolati koncepció jegyében a zenekar új, sorrendben a harmadik programjának kidolgozásán fáradozik. A műsor címe: Egy Út Az Erő És A Rendszer Birodalmába."

Nos, előzetesen ennyit lehetett tudni a hazai performance világ egyik ígéretéről. Aztán végignéztem a produkciót a PeCsában és elámultam. Nem csak azon, hogy súlyos filozófiai gondolatok jelentek meg a zenében és a vetített háttéren, hanem, hogy végre megérkezett az 1989-es esztendőben a misztika, az okkultizmus, a világ rémségeinek képi és hangi felvázolása. De ami a legjobban meglepett, az a válasz volt. Az AKTUS ugyanis a jelen egyre jobban szorító testi, lelki és szellemi nyomására megoldást is ajánl. (Lásd a mellékelt revelációt)
Beszélgetésünk elején a csoport tagjai kijelentették, hogy neveket nem említhetek. Nem, nem rendőrségi szempontok miatt, hanem egyszerűen azért, mert ezek a 21-22 éves fiatalok magukat csak az eszme közvetítő médiumainak tartják, tehát nem ők személy szerint a fontosak, hanem a gondolatiság, amelyet sugározni akarnak. Árnyak. 3 + 1 árny. Hárman a zenéért, a negyedik pedig a vizuális látványért felel. A zenekar a billentyűk, az ütőshangszerek és a fúvósok segítségével viszi közelebb az átlényegülés felfogásához a nézőket. Saját bevallásuk szerint a totális performance-ra való törekvésről van szó. Ezt egy filmmel és kétoldali diabejátszásokkal dúsítják. Műsoruk tíz részből áll. Ezt azért érdemes tüzetesebben bemutatni, mert különben nem érthető a Revelációban megfogalmazott gondolatsor. A produkció két lényeges pilléren nyugszik. Az egyik a Dürer fametszetein testet öltött János Jelenései, a másik pedig a tibeti filozófiai rendszer. Ennek lényege, hogy a világ olyan káoszba jutott, amelynek tisztázásához egy kinyilatkoztatásra van szükség, amely összekapcsolva egy elemi erejű történéssel képes átformálni a világot. Mindent ismét le kell csupaszítani az alapokig - csak így lehetséges a megtisztulás - és onnan kell kezdeni az "építkezést". A csoport tagjai jól ismerik Tibet vallási rendszereit, de közel áll hozzájuk a mágia, az okkultizmus és a számmisztika is. Ennek maga a performance a legjobb példája, hiszen az előadás tíz egységre tagolódik.
1. Az Ősök Csarnoka, vagyis ahonnan minden elindul és egyébként az egyes maga a kezdetet jelenti. 2. Innen már minden szétválik - a koncertbeli képanyag ezt rácsformák vetítésével erősíti, - így természetes, hogy Oszlás címen került be a produkcióba. 3. Tükör, vagyis szembesülés a jelennel, véglotekig hajszolt világunkkal, amit koncon marakodó kutyák jelenítenek meg az előadásban. Szövegben pedig a következő üzenet éri el a hallgatót: "És egyre többen vannak/Tisztátalanok ivadékai/Millió kitaszított menekül önmagába zártan/egy másik valóságba/Megdermedt lelkek a téboly országútjain/A roncs arról álmodik, hogy ember lesz". 4. Az Aktus címet kapta a következő kép, amely útmutatásul szolgál és a képsorokon feltűnnek a kultikus tárgyak (földgömb, serleg). Szövegben: "Fáklyává lenni/Átmenteni a pusztulás óceánján túl/A mindenség örök esszenciáját/Égni/Világítani". 5. Az egyik test bomlása a másik test születése címet viselő betét éppen a felutat jelenti a megtisztulás felé. Itt már tombol a pusztítás, dőlnek a házak, a sötétség uralkodik el mindenen és perzselő láva égeti a Földet. 6. Alászállás. A téboly tovább tart, utazunk a mélységek felé. Sötét barlangokban torzszülött csecsemők úsznak be a képbe. 7. Apokalypsis, vagyis a totális kiteljesedés. Ítélet/Az istentelteleneken/A Parancs/A Földet megtisztítani/Áldozat/A szellemek urának. 8. Tiszta lap. Ehhez azt hiszem annyi elég, hogy a világ újrafelépítése - zeneileg és képileg - ettől a ponttól lehetséges. 9. A Forrás szimbolizálja azt, hogy miként fejlődhet és formálódhat az új rend. 10. A kiteljesedés, tehát ahová mindez vezethet pedig "Egy Út az Erő és a Rendszer Birodalmába".
A csoport - amely egyébként Wahorn András stúdiójában játszotta föl az elvont zenei alapokat - nevével a szertartást, a tettet, a cselekvést akarja kifejezni. Fontos hangsúlyozni a tagok közötti lelki összetartozást is. Ugyancsak érdemes megemlíteni, hogy az oly sokáig mellőzött Szepes Mária írónő "A Vörös Oroszlán" című könyve indította el az AKTUS tagjait a távol-keleti misztikumok irányába, hiszen Szepes Máriával együtt vallják, hogy igenis létezik a szellemi alkímia.

(Siklós)

R E V E L A C I Ó

Minden gondolkodó emberben él a vágy, a megismerés vágya. Ez a képesség csak egy felfokozott, éber tudatállapotban válhat teremtő tevékenységgé.

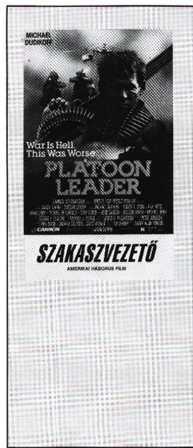
Most korunk embere egy veszélyekkel terhes korszakba lépett, az emberi elme átfodulóban van az értelmen túlra, ennek negatív következményeként az emberiségen eluralkodnak a tudat betegségei. Bolygónk lakossága rohamléptekben halad a kollektív téboly felé. Ma az ember az őt körülvevő anyagi világ és az érzéki vágyak káprázatában él, ebben az őrületszerű tudatállapotban, melyben hajlamossá válik mindennapi problémáinak megoldását pótcselekvésekben és pótszerek élvezetében látni, melyekkel egy kétes értékű boldogságot próbál megvalósítani. Miközben a tudomány napról-napra új eredményekkel segíti a technikai civilizáció előrehaladását, az élet minden területén az egyetemes értékek devalvációja tapasztalható.

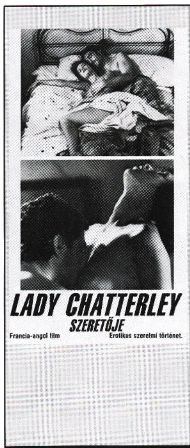
"Ezen a világon már nincs mi építeni, csak mindent lerombolni, az alapokig lecsupaszitani" -- mondja ki az ősi tibeti yoga alapgondolata. Napjainkban a végzetes hanyatlás idején a káosz labirintusából csak az egyetemes emberi Hagyomány szellemében keresve találunk kiutat. Meta ta physica -- a fizikai világon túl, az ezoterikus tudományok birodalmában kutatva fedezhetjük fel ismét létünk és a világ létének alapvető összefüggéseit. Lelkünk legmélyén még őrizzük az ősi Valóság Képének egy darabját, egy szikrát az ősfényből. A misztika, az okkult szellemiség útmutatásai alapján sajátíthatjuk el a készséget, amely képessé tehet arra hogy a külvilág káprázatát kizárva egy belső figyelem jöhessen létre. Ebben a kivételes figyelemben érzékelhetjük ismét a lelkünk mélyén rejlő ősfényt. Ez a Fény, a Lélek Tüzének Fénye, amely évezredeken keresztül vezette mindazokat, akik magasabb szintű létállapot eléréséért tevékenykedtek életük során.

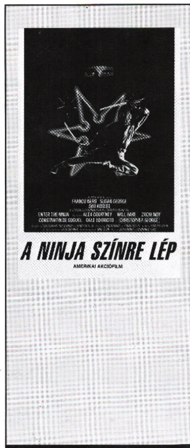
Ismét elérkezett az építés ideje: Elérkezett az idő, hogy helyreállítsuk az élet szakrális állapotát és ezáltal megteremtsük az archaikus Lét kultuszát, az Örök Mértéket. A Lélek Kohójában arannyá érik a gondolat és a test, amelyek egy előző gondolat és test pusztulásából keletkeztek. Ez az AKTUS egy út alapköve. Ez az út az Erő és a Rendszer Birodalmába vezethet újra mindenkit, aki magában hordja a megismerés vágyát.

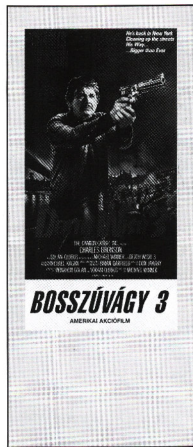

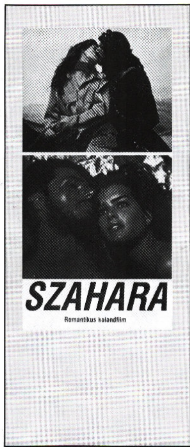
A VICO filmajánlata!

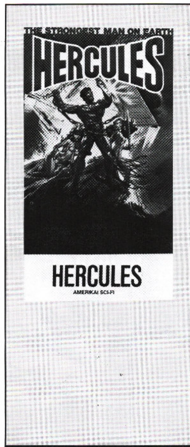

Keresd a VICO filmjeit a kölcsönzőkben. (X)

ALTEROCK Főszerkesztő: Hontvári László, Főszerkesztő-helyettes: Siklós András, Művészeti vezető: Halmai Csaba. Szerkesztőség címe: 1126 Bp. XII., Böszörményi út 24. Tel: 1551-991. Készült a Szimultán Rt. és a Petőfi Csarnok közös kiadásában. Felelős kiadó: Vermes György. TIPO-TEAM Nyomda, Salgótarján. Felelős nyomdai vezető: Kállovics Géza. HU-ISSN 0865-3127.

Az ALTEROCK-ra előfizetési előjegyzést felveszünk. Cím: Petőfi Csarnok, 1146 Bp. XIV., Zichy M. U. 14. Várjuk a leveleket!

LYUK

December 1. Csokonai Vitéz Műhely - lemezbemutató koncert
December 2. The Cure órák, Happy Dead Band
December 5. Alternatív zenei játék
December 6. Lyuk and Roll Party, Kis generáció
December 7. AC Temple, Nevox
December 8. Hold, Nylon
December 9. The Cure órák, F.O.System
December 10. A.Z.J.
December 12. A.Z.J.
December 13. Lyuk and Roll Party, Kis Generáció
December 14. Független adó, Nihil
December 15. MARIAHILFE!
December 16. The Cure órák, The Love
December 17. A.Z.J.
December 19. A.Z.J.
December 20. Lyuk and Roll Party, Kis Generáció
December 21. Aqupunktúra
December 22. Kispál and a Borz, Rés
December 23. The Cure órák, Topo Neurock, Magánszektor
December 28. Trottel, A.M.D.
December 29. Auróra, Gulag (Görög)
December 30. Kretens
December 31. Happy Dead Band, Rés, Kis Generáció

A koncertek után Alternatív zenei játék. Vezeti Nagy Gyula

Pecsa

December 17. Sting klub
December 19. Cure klub
December 29. A klubok közös szilveszteri bulija

ALMÁSSY TÉR

December 2. Vörösök, Kézi Chopin, Szegát-Gát
December 9. Mean Mutis (Berlin), Red Fox (Berlin), Tereskova, Greg Perri (USA), Popus Kern (W.Berlin), Jászberényiek - Art Reform, Nina Möcke (W.Berlin), Samuel Vorontsov (Canada), V.G.Simio, Hantos Károly, Kis Generáció, Exlex
December 28-29-30. Fesztivál: F.O.System, PUF, Gazember, Boan, ETA, Kretens, Palermo, Soma Show

EGRI IFJÚSÁGI HÁZ

(Eger, Széchenyi út 16. Tel: 36/10-094)

December 4. Auróra, Boston Klinika koncert
December 11. Sziámi koncert
December 12. Garázs közönségtalálkozó
December 13. Video vetítés
December 14. Kretens, Független Adó koncert
December 15. Alterock nap és video
December 16. Waszlavik koncert
December 17. Video
December 18. Májusi Kalapács, Privát Nihil, Movement koncert
December 21. Eszkimó asszony fázik - filmvetítés
December 28. Ápolók, Nulladik változat, HanFREE goKART, MÁS alternatív zenei klub (vezeti: Juhász Mihály)

VINYL CHARTS

SPEX

1. Einstürzende Neubauten
   Haus Der Lüge
2. The Sugarcubes
   Here Today, Tomorrow,...
3. Invisible Limits
   A Conscious State
4. Cosmic Psychos
   Go The Hack
5. Hard-Ons
   Love Is A Battlefield Of...
6. Myrna Loy
   I Press My Lips On Your
7. Pixies
   Doolittle
8. Pankow
   Gisela
9. á;GRUMH...
   A Hard Day's Knight
10. Fugazi
    Margin Walker
11. Neon Judgement
    Blood & Thunder
12. Alien Sex Fiend
    Too Much Acid
13. Lemon Heads
    Lick
14. Toy Dolls
    Ten Years Of Toys
15. Gang Green
    Older Budweiser
16. The Jazz Butcher
    Big Planet Scary Planet
17. Bad Religion
    Suffer
18. Bauhaus
    Swing The Heartache
19. Beasts Of Bourbon
    Sour Mash
20. Signal Aout 42
    Pro Patria

WHY NOT

1. **EINSTÜRZENDE NEUBAUTEN**
   Haus der Lüge
2. **THE BRIDGE**
   A Tribute To Neil Young
3. **BAD BRAINS**
   Quickness
4. **CASPAR BRÖTZMANN MASSAKER**
   Black Axis
5. **THE YOUNG GODS**
   Red Water
6. **STEVE JONES**
   Fire And Gasoline
7. **INDIE TOP 20 Vol.7**
8. **NIRVANA**
   Bleach
9. **MEKONS**
   Rock'n'Roll
10. **FUZZTONES**
    In Heat

INDIE LPs

1	1	HERE TODAY, TOMORROW, NEXT WEEK	The Sugarcubes (One Little Indian)
2	4	THE STONE ROSES	The Stone Roses (Silvertone)
3	(—)	WILD!	Erasure (Mute)
4	5	QUADRASTATE	808 State (Creed)
5	8	THREE FEET HIGH AND RISING	De La Soul (Big Life)
6	2	TASTE	The Telescopes (What Goes On)
7	(—)	FRIENDLY AS A HAND GRENADE	Tackhead (World)
8	6	BUMMED	The Happy Mondays (Factory)
9	13	SCAR	Lush (4AD)
10	10	HANDLE WITH CARE	Nuclear Assault (Under One Flag)
11	11	WAREHOUSE RAVES	Various (Rumour)
12	15	TEN GOOD REASONS	Jason Donovan (PWL)
13	7	ENJOY YOURSELF	Kylie Minogue (PWL)
14	12	I	A R Kane (Rough Trade)
15	3	PRIMAL SCREAM	Primal Scream (Creation)
16	14	ENGLISH REBEL SONGS	Chumbawamba (Agit Pop)
17	22	ANYWAYAWANNA	The Beatmasters (Rhythm King)
18	17	DOOLITTLE	Pixies (4AD)
19	20	INNOCENTS	Erasure (Mute)
20	30	LAZY '86 – '89	The Primitives (Lazy)
21	27	THE HERETICS ALIVE	Christian Death (Jungle)
22	24	BLOW	Red Lorry Yellow Lorry (Situation 2)
23	18	ROCK 'N' ROLL	The Mekons (Blast First)
24	26	SOUND OF CONFUSION	Spacemen 3 (Fire)
25	21	ONCE AROUND THE FAIR	The Loft (Creation)
26	28	HAUS DER LUEGE	Einsturzende Neubauten (Some Bizarre)
27	(—)	GIRLS	Elvis Costello (Demon)
28	23	MARGIN WALKER	Fugazi (Discord)
29	9	L'EAU ROUGE	Young Gods (Play It Again Sam)
30	25	JUST SEVENTEEN-HEARTBEATS	Various (Fanfare)

NME